

Omistusliitteet

Selitysmateriaali harjoitukseen 3

Materiaalin sisältö

- Ennen kuin tutustut tähän materiaaliin, tee omistusliitteitä koskeva harjoitus 3, jossa sinun pitää löytää tekstistä omistusliitteiden käyttöön liittyviä ongelmia.
- Tässä materiaalissa käsitellään sellaisia kohtia harjoituksen tekstissä
 - joissa on omistusliite, vaikka ei pitäisi olla,
 - joissa ei ole omistusliitettä, vaikka pitäisi olla ja
 - joissa on omistusliite, niin kuin pitääkin olla.
- Tässä materiaalissa annetut selitykset ovat lyhyitä. Tarkempaa tietoa omistusliitteistä löydät ohjemateriaalista.

Ylimääräisiä omistusliitteitä

Unescon kirja- ja lukemistilastojen kärjessä1/2

Omistusliitettä käytetään

- sellaisessa sanassa, jonka määritteenä on persoonapronomini ja
- sellaisessa sanassa, joka liittyy lauseen tekijään.

Lauseessa *Suomi pysyi vuosikymmenet Unescon kirja- ja lukemistilastojen kärjessä* sanan *kärjessä* määrite ei ole persoonapronomini vaan *Unescon kirja- ja lukemistilastojen*. Lisäksi sana *kärjessä* ei liity lauseen tekijään, joka on *Suomi*. (Kyse ei ole Suomen kärjestä.) Siksi sanassa *kärjessä* ei ole omistusliitettä.

Unescon kirja- ja lukemistilastojen kärjessä 2/2

Samanlaisia tapauksia kuin *Unescon kirja- ja lukemistilastojen kärjessä* ovat tekstissä myös nämä:

- *nuorten sanasto on todella kehno*
- *pro gradun aineiston pitäisi löytyä netistä*
- *kirjahyllyt ovat kadonneet suomalaisten kodeista*
- *sen jatkuminen ei ole itsestäänselvyys*

meillä ei ole käsitystä

- Tämä lause on omistuslause. Omistuslauseessa ei yleensä käytetä omistusliitettä, jos ei haluta korostaa omistettavan asian kuulumista omistajalle tai luoda kontrastia kahden omistajan välille.

Puuttuvia omistusliitteitä

lukiessamme kirjoja opimme paljon

- *lukiessamme kirjoja* on lauseenvastike. Se vastaa *kun*-alkuista lausetta.
 - *lukiessamme kirjoja* > *kun luemme kirjoja*
- Lauseenvastikkeen verbissä on usein omistusliite kertomassa, kuka on lauseen tekijä.
 - Tässä tapauksessa tekijä on *me*.

tekemäni nopean tilastokatsauksen mukaan

- Tämä on partisiippirakenne. Se vastaa *joka*-lausetta.
 - *tekemäni nopean tilastokatsauksen mukaan... > nopean tilastokatsauksen, jonka olen tehnyt, mukaan...*
- Omistusliite on mukana kertomassa partisiippirakenteen tekijän.
- Persoonapronominia *minun* ei tarvita, jos ei haluta korostaa, että kyseessä on juuri **minun** tekemäni katsaus.
 - Esim. **minun** tekemäni katsaus oli paljon parempi kuin **hänen** tekemänsä

vanhempieni sukupolvi vielä luki 1/2

- Yleiskielessä pronominit *minun, sinun, meidän ja teidän* jätetään yleensä pois, jos käytetään omistusliitettä: *vanhempieni sukupolvi*
- Puhekielessä on tavallista, että käytetään omistusliitteen sijasta vain persoonapronominia: *minun~mun vanhempien sukupolvi*

vanhempieni sukupolvi vielä luki 2/2

Samanlaisia tapauksia kuin *vanhempieni sukupolvi* ovat tekstissä myös nämä:

- *kuinka paljon lapsemme lukevat*
- *mielestäni pitäisi*

Oikein käytettyjä omistusliitteitä

The Guardian -lehti kirjoitti artikkelissaan

- Lauseessa *The Guardian -lehti kirjoitti pari vuotta sitten artikkelissaan maailman lukutaitoisimmasta kansasta* on omistusliite, koska sana *artikkelissaan* liittyy lauseen tekijään (joka on *The Guardian -lehti*).
- Samanlaisia tapauksia ovat myös nämä:
- *suomalaiset ovat vailla oman kielensä perinnettä*
 - tekijä *suomalaiset*
- *meillä on kansakunta, joka on vaihtanut oman kulttuurinsa internettiin*
 - tekijä *kansakunta*

©2023 Tiina Nahkola

Ohjemateriaali omistusliitteiden käytöstä, kesäkuu 2023, jonka tekijä on Tiina Nahkola, on lisensoitu Creative Commons Nimeä 4.0 Kansainvälinen -lisenssillä. Materiaali on saatavilla osoitteessa kielibuusti.fi.